

Това истото ся случява и за всичкыты произведенія, които испадать на множество прѣобразенія отъ работа на рѣката. Майсторіята, въ Турція, е, отистина, малко развита, обаче това не е сръдството, за да я направи нѣкой да цавти и да на прѣднува.

Турція, както това произлазя отъ чтото казахме, прѣдъ всичко е едно земледѣлско мѣсто; нѣ е сѣмнително да постигне скоро да стане едно голѣмо рѣководѣлно мѣсто. Даклемъ, трактатъ-тъ отъ 1838 л. наръжда еднѣ правдинѣ отъ 3% върху Европейскыты произведенія, внесены въ Турція, и еднѣ правдинѣ отъ 2 и 3% върху тамземныты произведенія при изнасяніето имъ; ето въ тазъ несъразмѣрность е, спорядъ насъ, главната грѣшка на трактата отъ 1838 л., колкото въ отношеніе на имперія Отоманска толкосъ и заради Европейскыты ползы. Затичваніята на Отоманското управление трѣбаше да клонятъ да насърчевать и да развивать земледѣліето и различныты произведенія отъ земята на Турція; всичкыты силы, които имать трактаты съ тазъ имперія, па ѣ извлячять испрѣвныты вещества, трѣбаше сѣще тѣж да спомагать ради развитіето и умножаваніето на нейныты богатства. Обаче, слѣдствието на трактата отъ 1838 л. е да разслаби произведеніето, да съблече дохода на земледѣлца отъ всичкыты правдины, чтото неговыты произведенія струвать, съ една рѣчь да поврѣжда земледѣліето. Между това, трактатъ-тъ, като налага съ една правдина по-малка отъ полвината Европейскыты произведенія при внасяніето имъ на едно мѣсто, дѣто нѣма майсторія, и което трѣби, най-послѣ, само спорядъ произведеніето си, истина е, че то улеснява токо на явѣ Европейскѣтъ търговія. Турція не ще истрѣбва много ако не произвожда много; даклемъ трѣба да ѣ ся помогне да произвожда и да ѣ ся улеснѣтъ сръдствата да стане богата за да я докарать да истрѣбва много. Слѣдній примѣръ подава едно показателство: вситы Турскы мытарства приносятъ на хазната 150 милиона гроша; мытарството на островъ Самосъ, дѣто сѣществува еднаква правдина по 6% при внасяніето и изнасяніето на стокыты, принося на Самоската хазна 400,000 гроша. Сравненіето е съвсѣмъ за доброто на Самосъ, и ако тая еднаква правдина по 6% бѣше употрѣбена за цѣла имперія, мыслимъ, че слѣдствіята ѣ щѣтъ бѣждать твърдѣ износны.

—Има още въ Цареградъ търговско сѣдилище *тиджаретъ*, който сѣди спорядъ прѣведеный отъ Французскы торговскый кодексъ. Върху тая точка, стана съвършено раздѣленіе на гражданскый законъ отъ вѣроисповѣдний законъ на Корана, който другъ пѣтъ распорядѣше вситы обстоятелства на Мюсюлманскый животъ. Има также и кодексъ ради злотореніята *дженаетъ мезлишъ*, който е прѣводъ и той отъ Французскы.